

© Prof. dr. Jouke van Dijk Súdwest Fryslân, 8 april 2011

'Sociaal-economische en Arbeidsmarkt-ontwikkelingen in Súdwest Fryslân'

Presentatie expertmeeting Gemeente Súdwest Fryslân
Brasserie De Noorderpoort, Sneek, 8 april 2011

Prof. dr. Jouke van Dijk
Hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse
Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
SER Noord-Nederland / Waddenacademie
1 jouke.van.dijk@rug.nl www.joukevandijk.nl

© Prof. dr. Jouke van Dijk Súdwest Fryslân, 8 april 2011

Overzicht

- Hoe staat de economie er voor?
- Trends economie en arbeidsmarkt
- Krimp en Vergrijzing
- Onderwijs en arbeidsmarkt
- "Do-jobs-follow-people" of "do people-follow-jobs"
- Woon- en werkvoorkeuren
- Wie moet (en kan!) waar wat aan doen?
- Conclusies

2

© Prof. dr. Jouke van Dijk Súdwest Fryslân, 8 april 2011

Trends economie en arbeidsmarkt

- Herstructurering: eenvoudige maakindustrie verdwijnt, groei in de dienstensector, vooral zorg
- Kennisintensivering, opleidingsniveau stijgt: maar ook 250.000 analfabeten en 1,5 miljoen laaggeletterden
- Flexibeler arbeidsrelaties \leftrightarrow zzp-ers, pendel, wonen
- Kwalitatieve mismatch vraag en aanbod
- Nog veel mensen in de WW, WWB en WAO die buiten het arbeidsproces staan
- Economische groei stagneert: kredietcrisis
- Krimp/vergrijzing: beroepsbevolking neemt af

3

© Prof. dr. Jouke van Dijk Súdwest Fryslân, 8 april 2011

Kerncijfers Súdwest Fryslân

- Inwoners 1-1-2010 83.500, woningen 36.000
53% woont in Sneek+Bolsward
46 kleine dorpen < 500 inwoners
Nat. aanwas + migratie +/-
- Beroepsbevolking 52.000
- Banen (> 15 uur) 2010 30.000 (8.600 <15 u)
Industrie 17%, Bouw 9%, Zorg 16%
Handel/Rep. 15%, Zak.Die. 11%
Verdeling idem als Fryslân
66% in Sneek+Bolsward; groei SWF > Fryslân
- Inkomen: SWF plattel. > NL > Fryslân > SWF stad
- Werkloosheid NWW 2.800 jan 2011
- Uitkeringen (2008): 6.500 (WW, WWB, Wajong, WAO)
Relatief veel in de stad

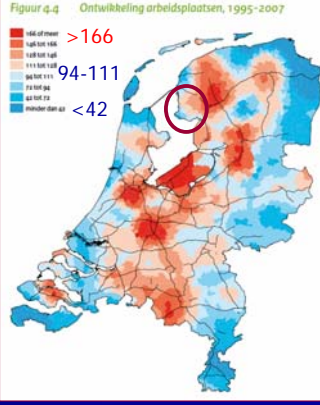
4

© Prof. dr. Jouke van Dijk Súdwest Fryslân, 8 april 2011

Ontwikkeling aantal arbeidsplaatsen 1995-2007

(per 1000 inwoners van 15-65 jaar)

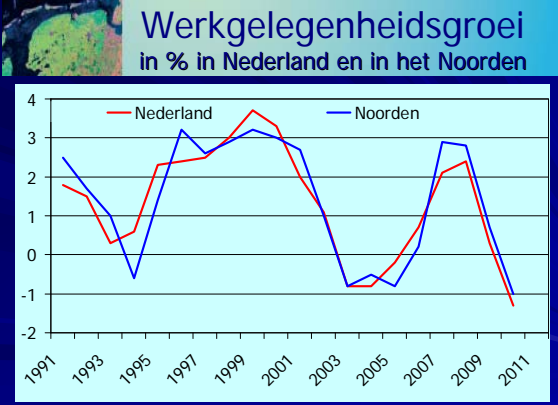
Figuur 4.4 Ontwikkeling arbeidsplaatsen, 1995-2007

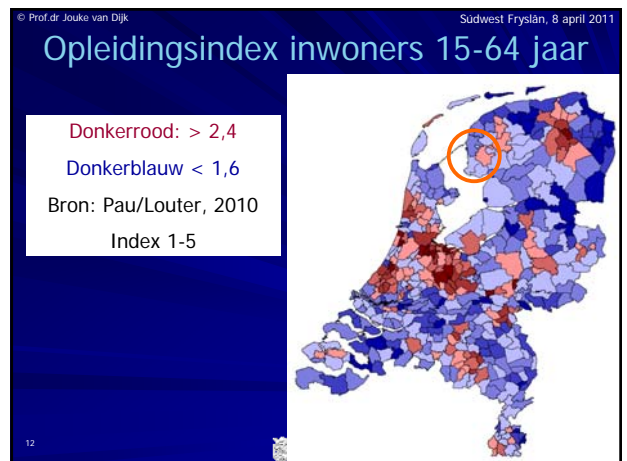
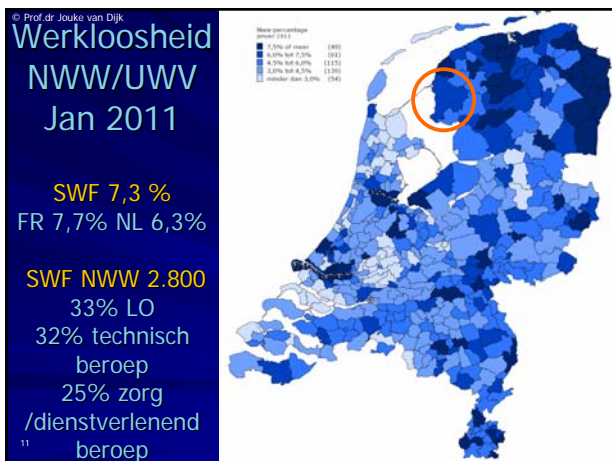
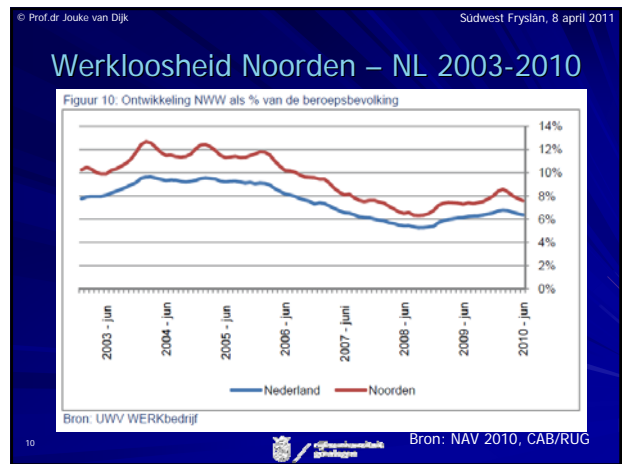
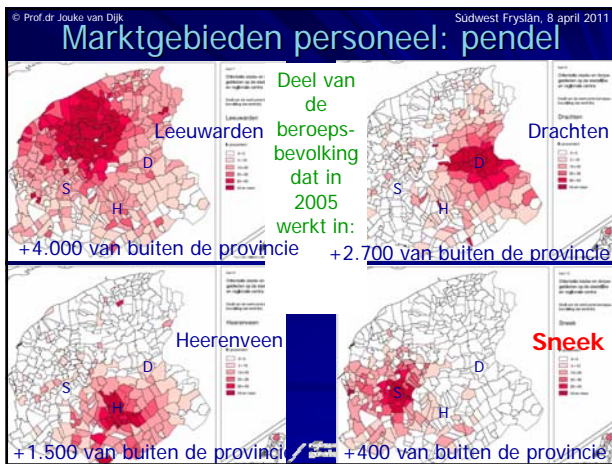
5

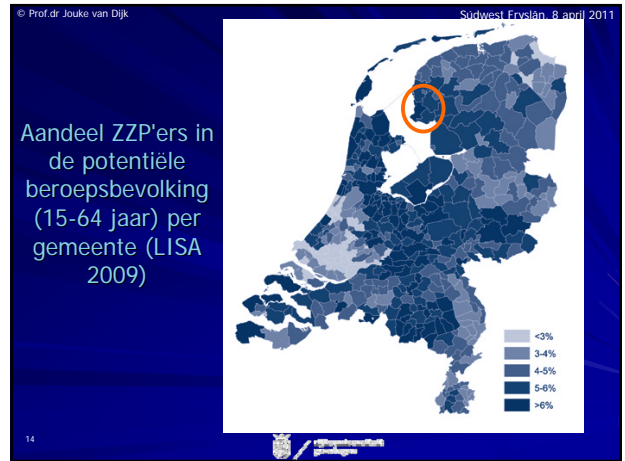
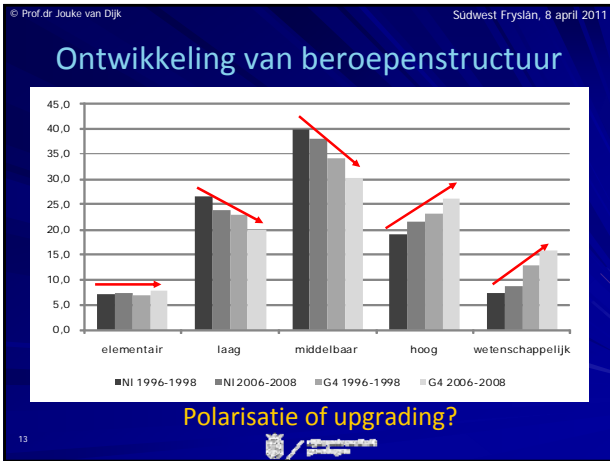
© Prof. dr. Jouke van Dijk Súdwest Fryslân, 8 april 2011

Werkgelegenheidsgroei in % in Nederland en in het Noorden

6

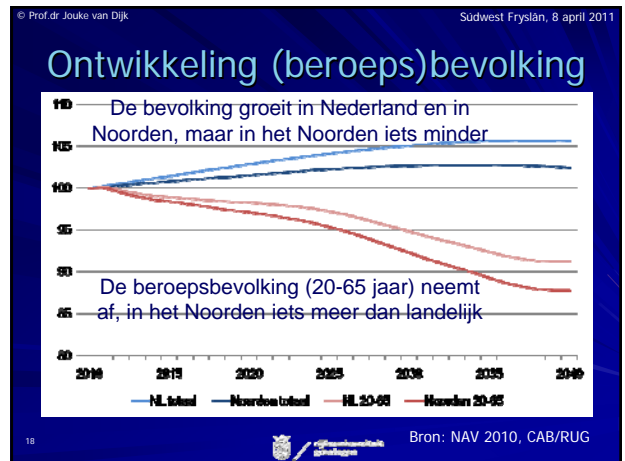
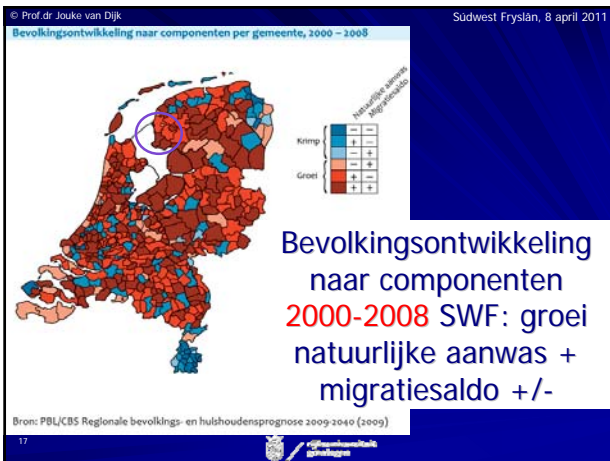
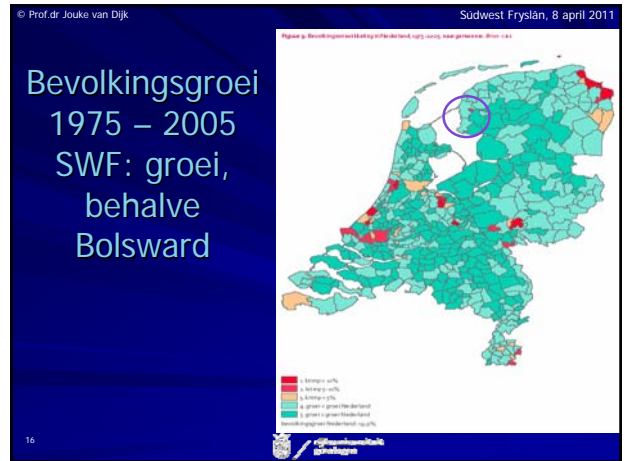

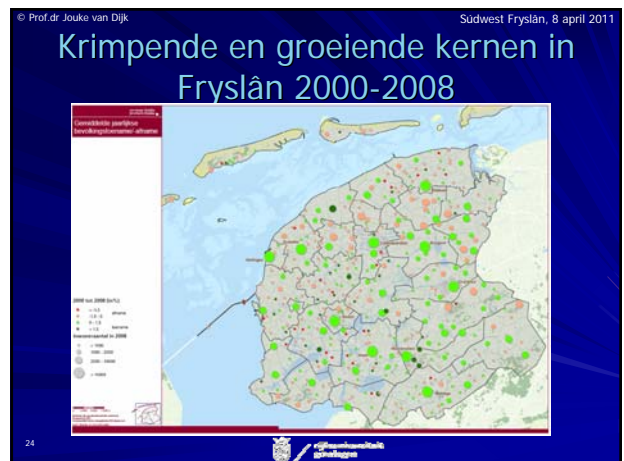
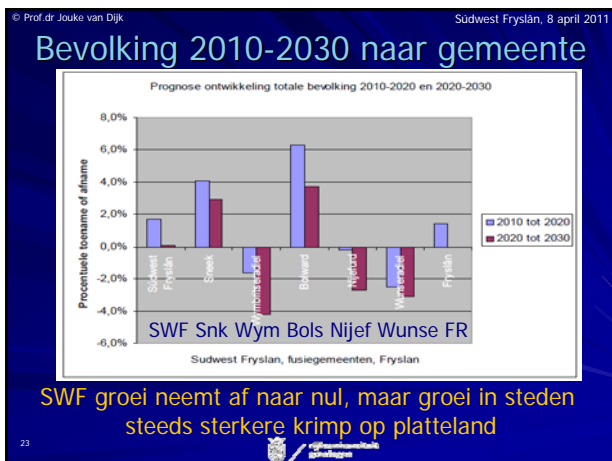
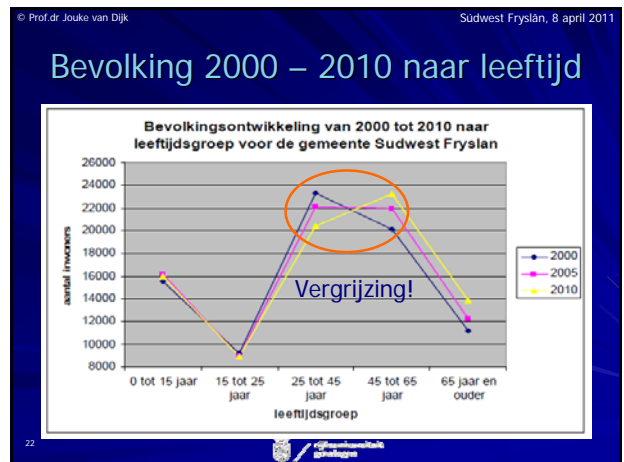
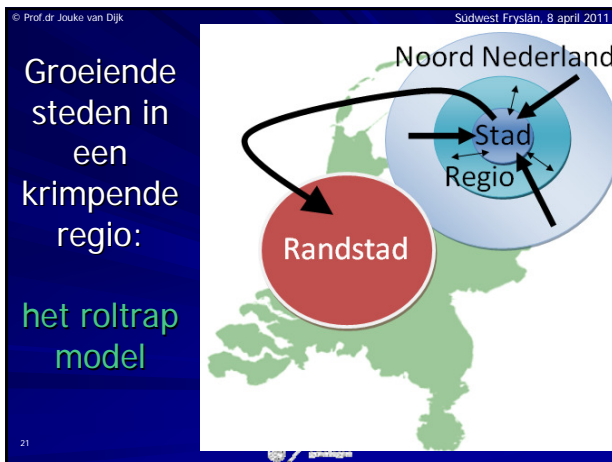
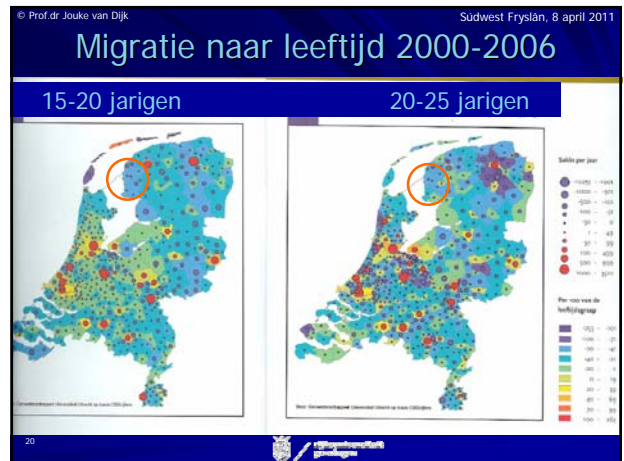
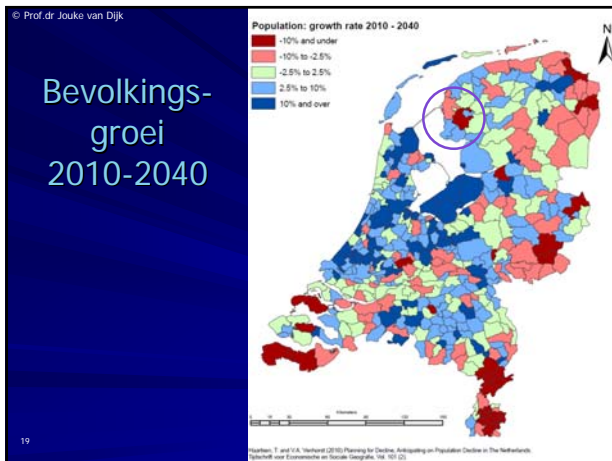

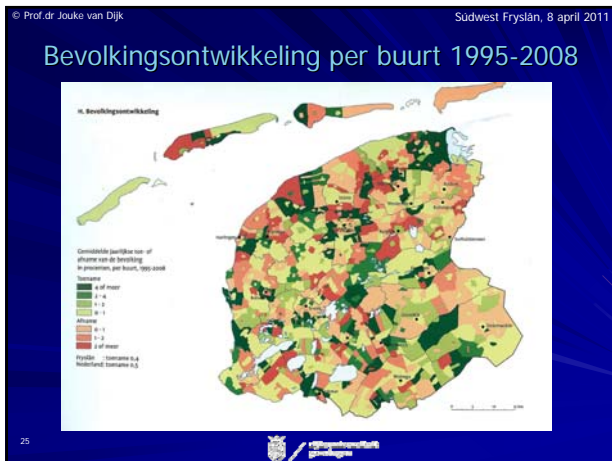
© Prof. dr. Jouke van Dijk Súdwest Fryslân, 8 april 2011

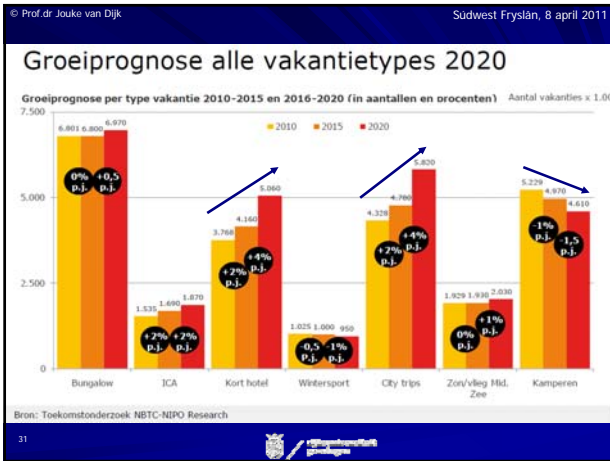
Demografische ontwikkelingen: krimp en vergrijzing

15

© Prof.dr. Jouke van Dijk Súdwest Fryslân, 8 april 2011

Skûtsjesilen op de Friese meren. In Friesland worden de unieke kwaliteiten van de regio optimaal benut.

FOTO ROBIN VAN LONKHUIJSEN, ANP

Trouw 6 april 2011: in toerisme te weinig ruimte om te innoveren en te investeren:

Gelukkig is er ook een oplossing: ondernemers en overheden ontwikkelen gezamenlijk een nieuw, beter aanbod door in te zetten op de gecombineerde, unieke kwaliteiten van een regio. Dat betere aanbod wordt gerealiseerd door gezamenlijk als regio een product aan te bieden. Een sprekend voorbeeld is de watersport in Zuidwest Friesland.

Skûtsjesilen op de Friese meren. In Friesland worden de unieke kwaliteiten van de regio optimaal benut. FOTO ROBIN VAN LONKHUIJSEN, ANP

Toerisme is kans voor krimpregio's

Rob Dooijh en Hans Hillebrand, directeur recreatieland RCV, directeur Stichting Innovatie Recreatie & Buitenzorg

Toerisme en recreatie brengen veel geld in het laatz van de BV Nederland. In totaal ging er in 2009 37,5 miljard euro naar vrijetijdsoctrooien. Met drie procent van het bruto nationaal product en vier procent van de werkloosheidsaantal moet de sector...

...ondernemingsloos, maar het rendement is laag. Daardoor is er te weinig ruimte om te innoveren en te investeren.

Gelukkig is er ook een oplossing: ondernemers en overheden ontwikkelen gezamenlijk een nieuw, beter aanbod door in te zetten op de gecombineerde, unieke kwaliteiten van een regio. Dat betere aanbod wordt gerealiseerd door gezamenlijk als regio een product aan te bieden. Een sprekend voorbeeld is de watersport in Zuidwest Friesland.

© Prof.dr. Jouke van Dijk Súdwest Fryslân, 8 april 2011

dinsdag 27 oktober 2008 DAAGBLAD VAN HET NOORDEN

Stedelingen willen naar rustig dorp

Overheden spelen in op verhuisbehoefte

“Jobs-follow-people”
OR
“People-follow-jobs?”

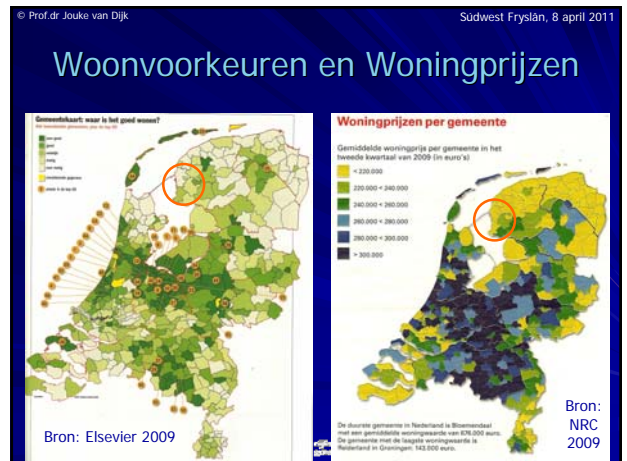
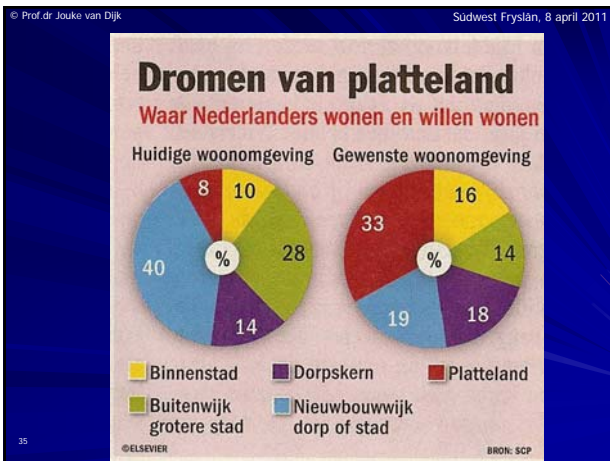
Aantal moorden in grote steden gestegen

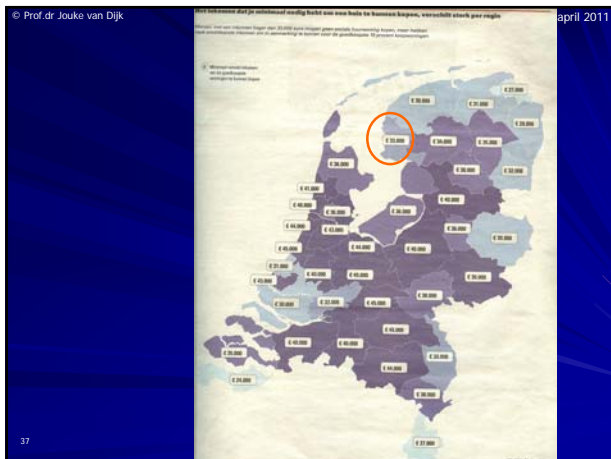
Van moord verdachte moeder voor

Het platteland van alle Nederlanders

How Nederlanders het platteland zien en gebruiken

Stichting en Cultuurfonds

© Prof. dr. Jouke van Dijk Südwest Fryslân, 8 april 2011

Migratie-effect: positief, maar klein

> Diverse rurale regio's in het noorden hebben een positief migratiesaldo met het westen:

- Voor de periode 1997-2006:

Oost-Groningen	1657
Zuidwest-Friesland	3037
Zuidoost-Friesland	2566
Noord-Drenthe	1701
Zuidoost-Drenthe	3162
Zuidwest-Drenthe	2107

38

© Prof. dr. Jouke van Dijk Südwest Fryslân, 8 april 2011

Braindrain van hoger opgeleiden ?

Jaarlijks studeren ca. 2.700 HBO-ers af in Leeuwarden

Onderzoek onder 7.700 afgestudeerden bij HBO Leeuwarden 1996-2006, positie 1,5 jaar later

- 1996: 32% woont in Frl, 25% werkt in Frl
- 2006: 61% woont in Frl, 46% werkt in Frl

Fryslân wint sterk aan populariteit!

→ Maar er wonen nog altijd meer HBO-ers dan er werken!

Bron: HBO monitor

40

© Prof. dr. Jouke van Dijk Südwest Fryslân, 8 april 2011

Krimp, vergrijzing en arbeidsmarkt

- SWF: banen groei is goed, werkloosheid laag
- Economische structuur zeer gemiddeld: groei in zorg en zakelijke diensten, niet in de horeca
- SWF krijgt voorlopig geen krimp, wel vergrijzing: bevolking concentreert zich in de steden, vooral platteland vergrijst
- Veel ZZP-ers, inkomen hoger dan in Fryslân
- Geografische ligging is gunstig
- Kansen in zakelijke diensten, zorg/wellness/toerisme en als woongebied
- Bedrijven aantrekken is lastig, uitbreiden helpt ook
- Bedrijfsterreinen zijn uit, inpassen in bestaande bebouwing en gebouwen: economie + planologie

41

© Prof. dr. Jouke van Dijk Südwest Fryslân, 8 april 2011

Dilemma's

- Moet bevolkingsgroei gestimuleerd worden via woningbouw, 'privéwijken', om scholen en voorzieningen in stand te houden?
- Wat voor soort mensen aantrekken?
 - Gele types: gezellige mensen die wat over hebben voor hun dorp of wijk
 - Blauwe types: hoogopgeleide, individualistische, zakelijke Randstedelijken die goed verdienen of hebben verdiend
- Complicatie: de gelen verhuizen bijna niet en de blauwen wel! (Bron: onderzoek Smart AgentCompany)
- Draagvlak bij bevolking?
- Gevolgen voor het landschap en de sociale cohesie?
- Nieuwbouw is mooi, saneren oude woningen lastig

42

Wat voor beleid?

- Weet u welke dorpen/wijken het goed doen?
- Weet u ook waarom? Waarom is krimp erg?
- Wat is goed? Geen leegstand? Een bushalte? Een school? Een winkel? Bloeiend verenigingsleven? Geen armoede? Geen ouderen? Tevreden mensen?
- En kunt (durft) u daar ook effectief beleid op voeren omdat zo te houden of te verbeteren?
- Weet u voor welke groep mensen en bedrijven uw gemeente aantrekkelijk is om te vestigen?
- En heeft u daarin iets unieks te bieden?
- Durft u een ander beleid te kiezen dan de buurgemeenten? Wie heeft de regie?
- Rijksbeleid is te veel Randstad beleid

43

'Sociaal-economische en Arbeidsmarkt-ontwikkelingen in Súdwest Fryslân'

Presentatie expertmeeting Gemeente Súdwest Fryslân
Brasserie De Noorderpoort, Sneek, 8 april 2011

Prof. dr Jouke van Dijk
Hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse
Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
SER Noord-Nederland / Waddenacademie

jouke.van.dijk@rug.nl www.joukevandijk.nl

44